

А.Ю. Полчанов, д.е.н., проф.
М.П. Городиський, к.е.н., доц.
С.М. Дячек, к.е.н., доц.
І.В. Литвинчук, к.е.н., доц.
О.А. Виговська, доктор філософії

Державний університет «Житомирська політехніка»

Тенденції діджиталізації фінансово-економічної діяльності підприємств в Україні

У статті розглянуто питання цифрової трансформації українського бізнесу. Незважаючи на розвинений сектор інформаційних технологій, вітчизняні підприємства мають низький рівень цифровізації. Методологічною основою дослідження є загальні та спеціальні методи дослідження, у тому числі методи теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, порівняння та інші. Інформаційною базою дослідження є дані Державної служби статистики України, Національного банку України, дослідження міжнародних організацій, наукові праці та інші відкриті джерела. Метою статті є виявлення тенденцій цифровізації фінансово-економічної діяльності підприємств України та розробка рекомендацій щодо удосконалення процесів діджиталізації. Визначено низький рівень доступу вітчизняних підприємств до мережі Інтернет. Найбільша частка підприємств, які мають веб-сайти належить сфері інформаційних технологій (57,1% усіх компаній галузі 2021). Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) отриманої від електронної комерції в Україні у 2023 році планується збільшити до 736,97 млрд грн. Визначено тенденцію до збільшення частки підприємств, які використовують хмарні обчислення (наприклад, використання програмного забезпечення для бухгалтерії та фінансів, зберігання файлів, хостингу баз даних). Визначено основні шляхи удосконалення цифрової трансформації українського бізнесу: 1) створення сайту-візитки (дуже критично для галузей з високим значенням наявності веб-сайту); 2) забезпечення всіх працівників доступом до мережі Інтернет; 3) розширення функціональності сайту (відповідно до тенденцій на ринку); 4) оцінка доцільності придбання послуги хмарних обчислень (відповідно до специфіки бізнесу); 5) розширення можливостей для розрахунків смартфонами й інші NFC-пристроями при здійсненні безконтактних платежів; 6) перехід на надсилання рахунків фактур у електронній формі, придбаній для автоматизованої обробки (залежно від клієнтської бази).

Ключові слова: діджиталізація; економіка; електронна комерція; інформаційні технології; фінанси; цифровізація.

Актуальність теми. Досягнення конкурентної переваги бізнесу забезпечується вдалим використанням зовнішніх та внутрішніх можливостей. Протягом останніх років українські підприємства знаходяться в умовах значних соціально-економічних шоків. Одним із інструментів для мінімізації негативного впливу пандемії є активне впровадження інформаційних технологій.

Протягом останніх років набуло поширення визначення рівня цифровізації країни на основі різноманітних рейтингів. В рейтингу IMD World Digital Competitiveness Report (Світовий рейтинг цифрової конкурентоспроможності) в 2020 році Україна посіла 58 місце, а в 2021 році піднялася на 54 позицію [4]. Зазначений рейтинг здійснює класифікацію 64 країн за рівнем використання цифрових технологій як головного показника трансформаційних процесів за участі бізнесу та громадян з державою. Варто зазначити, що позиції України в міжнародних рейтингах відображають позитивну динаміку, однак вони є одними з найнижчих в Європі (місце деяких європейських країн в рейтингу в 2021 року: Польща – 41, Латвія – 37, Угорщина – 45, Чеська Республіка – 33, Болгарія – 52).

Відповідно до E-government development index, EGDI (Індекс розвитку електронного уряду), що формується Департаментом економічного і соціального розвитку ООН, в 2020 році Україна зайняла 69 позицію із 153 країн [2]. Цей індекс відображає готовність державних установ здійснювати електронне урядування. Позиції України в різних рейтингах з питань впливу інформаційних технологій на суспільство вимагають нових рішень у підходах до впровадження процесів діджиталізації.

Забезпечення фіксованого доступу до мережі Інтернет на території України здійснюється на низькому рівні. Відповідно до дослідження Worldwide Broadband Speed League (Всесвітня ліга швидкісного доступу до мережі Інтернет) в 2021 році Україна посіла 77 місце серед 224 країн у світовому рейтингу швидкості мережі Інтернет. В 2020 році країна в рейтингу зайняла 92 позицію [17]. Середня швидкість інтернету, зокрема доступу до мережі через Wi-Fi, в Україні склала 25,26 Мбіт/с. За якістю з'єднання широкопasmового Інтернету Україна на 58 місці в 2020 році [22]. Відповідно до

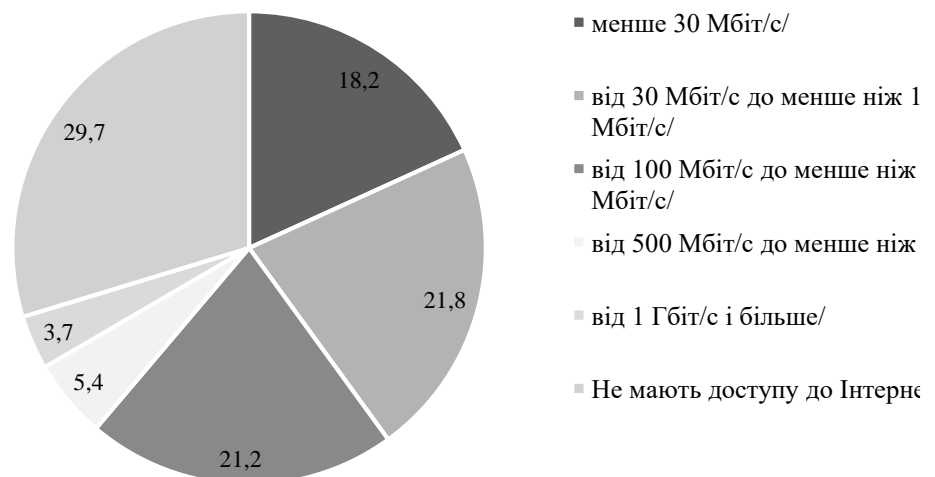
світового рейтингу від ресурсу Speedtest.net за якістю з'єднання мобільного Інтернету Україна в рейтингу на 83 позиції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, на які спираються автори. Проблеми «цифровізації» та застосування прогресивних інструментів ведення бізнесу в Україні досліджували вітчизняні та закордонні науковці: Р. Баглай [11], М. Варламова [16], О. Вишневський [13], Ю. Дем'янова [20], В. Гужва [14], Г. Карчева [15], Н. Краус [16], В. Ляшенко [17], М. Руденко [25], Г. Соколова [26], N. Samara [1], El - Darwiche [8], R. Machuga [19], D. Tuesta [1], R. Passaro [6], K. Sabbagh [8] та багато інших. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень з окресленої тематики, залишаються невирішеними питання щодо інтеграції цифрових інструментів у фінансово-економічну діяльності підприємств.

Метою статті є виявлення тенденцій діджиталізації фінансово-економічної діяльності підприємств в Україні, а також розробка рекомендацій щодо впровадження інформаційних технологій. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема методи теоретичного узагальнення, аналізу, синтезу, порівняння та моделювання.

Викладення основного матеріалу. Здійснення процесів цифрової трансформації на державному рівні вимагають відповідних змін для бізнесу. Актуальними для сучасних бізнес-процесів є впровадження прогресивних і ефективних інструментів під час взаємодії з партнерами та клієнтами. Зокрема, важливими чинниками, що впливають на рівень конкурентоспроможності підприємства, є забезпечення швидкісним фіксованим доступом до мережі Інтернет; наявність адаптивного та функціонального вебсайту; використання послуг хмарних обчислень; забезпечення впровадження автоматизованих систем для бізнесу.

На рисунку 1 представлено швидкість фіксованого доступу до мережі Інтернет для вітчизняних підприємств.

Довідка: складено авторами на підставі [22]

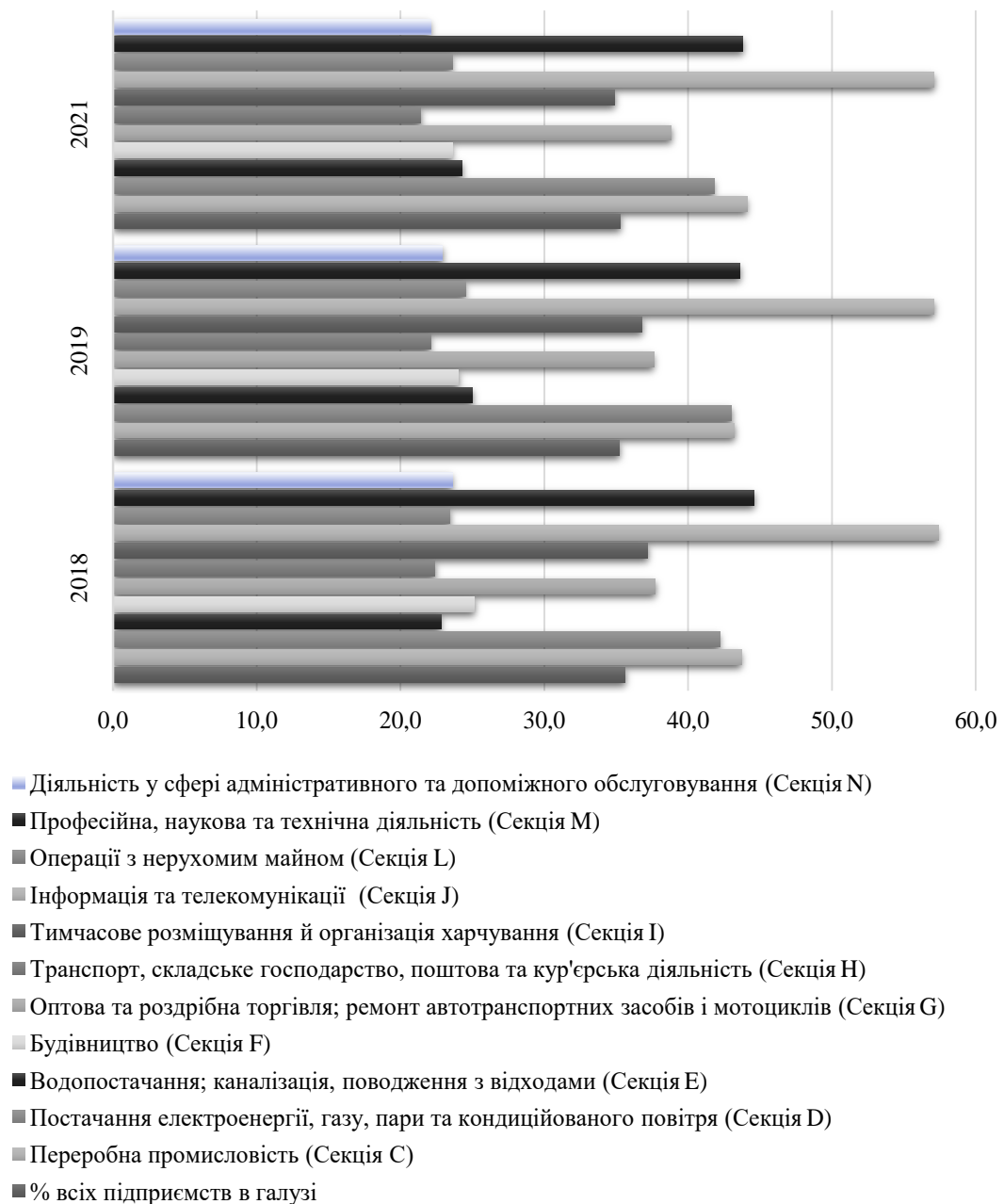
Рис. 1. Швидкість Інтернету для вітчизняних підприємств

Проаналізувавши частку кількості підприємств, які використовують фіксований доступ до мережі Інтернет та швидкість його використання підприємствами за видами економічної діяльності» в 2021 році [22] можна зробити наступні висновки:

- найбільша частка використання швидкісного Інтернету «від 1 Гбіт/с і більше» припадає на підприємства: телекомунікації (електрозв'язку) – 33,3 %; рекламна діяльність і дослідження кон'юнктури ринку; інша професійна, наукова та технічна діяльність – 17,3 %; Інформація та телекомунікації – 15,7 %.

- найповільніший Інтернет «менше 30 Мбіт/с/» використовують підприємства в галузях: водопостачання; каналізація, поводження з відходами – 30,8 %; постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; водопостачання; каналізація, поводження з відходами – 27,4 %; ремонт комп'ютерів і обладнання зв'язку – 24,6 %.

На рисунку 2 зображено схильність до наявності власного вебсайту відповідно до виду діяльності.

Довідка: складено авторами на підставі [22]

Рис. 2. Частка наявності вебсайтів у підприємств залежно від виду економічної діяльності

Відповідно до статистичних даних суб'єкти господарювання в галузі «Інформація та телекомунікації» (Секція J) найбільше забезпечені вебсайтом: в 2018 році – 57,4 %, а в 2019 та 2021 рр. – 57,1 %. Частка кількості підприємств «Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря» (Секція D), що мають вебсайт становить: в 2018 році – 42,2 %, в 2019 р. – 43 % та 41,8 % в 2021 рр. Відповідно показники суб'єктів господарювання в галузі «Професійна, наукова та технічна діяльність» 2018 р. – 44,6 %, в 2019 р. – 43,6 %, а в 2021 р. – 43,8 % [22]. Високий рівень забезпечення власним вебсайтом суб'єктів господарювання дозволяє ефективно використовувати онлайн бізнес-інструменти для продажів продукту/послуги. Таким чином власний вебсайт підприємства стає додатковим джерелом потоку клієнтів, збільшує прибутковість підприємства, підвищує рівень довіри та лояльності потенційного клієнта.

На рисунку 3 зображено функціональні можливості вебсайтів українських суб'єктів господарювання в 2021 році.

Довідка: складено авторами на підставі [22]

Рис. 3. Функціональні можливості вебсайтів українських підприємств у 2021 р., %

Головними критеріями для оцінки якості вебсайтів українських підприємств є адаптивний дизайн, функціональність, дизайн та технічні параметри. Аналіз фактичної частки інтернет-користувачів в Україні, які використовують стаціонарні комп'ютери та мобільні пристрої для входу в мережу Інтернет, зумовлює необхідність адаптувати вебсайти підприємств під різні види пристроїв. Таким чином, в період з 2018 р. по 2021 р. використання стаціонарних комп'ютерів інтернет-користувачів становить 60,2 %, мобільних пристроїв – 38,62 % та планшетів – 1,17 % [6].

В таблиці 1 відображено розрахунок прогнозу обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг), отриманий від електронної торгівлі та кількості підприємств, які здійснювали електронну торгівлю на 2021-2023 рр. здійснено на основі середнього річного темпу приросту у 2018–2020 рр.

Таблиця 1

Електронна торгівля в Україні у 2018–2020 рр. та прогноз на 2021-2023 рр.

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), отриманий від електронної торгівлі (млрд грн)	228,04	292,73	364,57	460,97	582,86	736,97
Кількість підприємств, які здійснювали електронну торгівлю (одиниць)	2476	2440	2494	2512	2530	2549

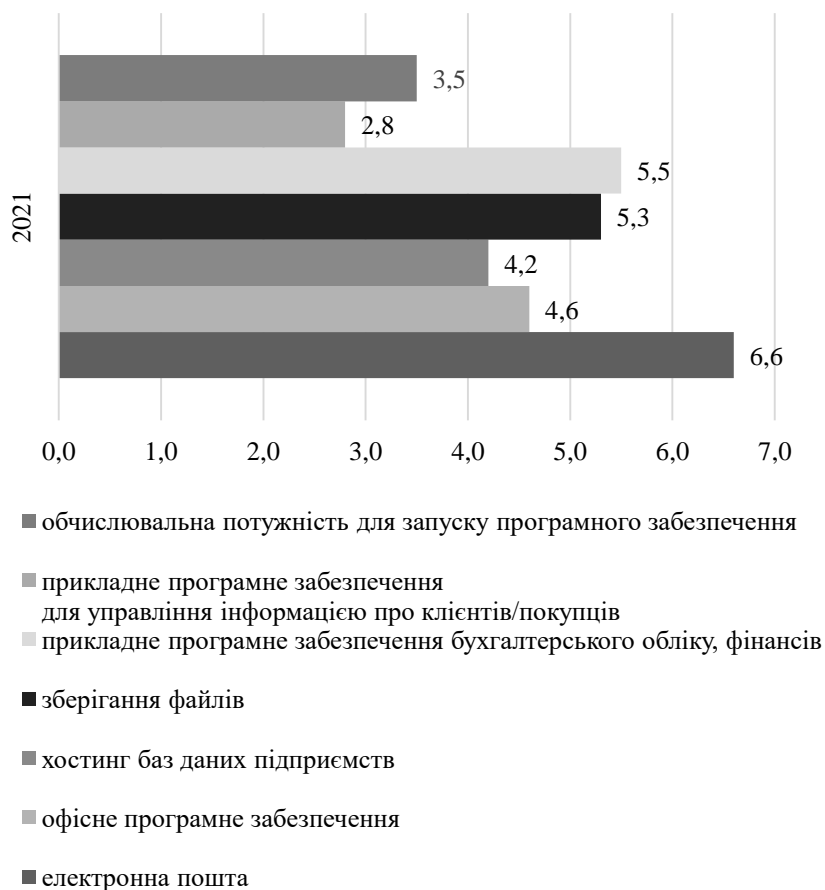
Довідка: складено авторами на підставі [22]. Прогноз здійснено на основі на 2021-2023 здійснено на основі середнього річного темпу приросту у 2018–2020 рр.

Важливим фактором розвитку цифровізації фінансово-економічної діяльності підприємств є використання хмарних обчислень, технологій, що здійснюють забезпечення потужних обчислювальних ресурсів через мережу Інтернет.

Послуги хмарних обчислень поставляються (орендуються) із серверів провайдерів послуг і дозволяють споживачам із будь-якого комп'ютера, що має доступ до мережі Інтернет, використовувати програмне забезпечення, комп'ютерну потужність, дисковий простір тощо для віддаленої обробки та зберігання даних [22].

Хмарні технології можуть використовуватися суб'єктами господарювання для дистанційного використання розрахункових потужностей; постійного нагромадження інформації і зберігання файлів; використання програмного забезпечення в режимі online (бухгалтерське, офісне, CRM тощо); поширення інформації і надання доступу до неї; використання електронної пошти; хостингу баз даних тощо [11].

На рисунку 4 представлена частка підприємств, що купують послуги хмарних обчислень в Україні.

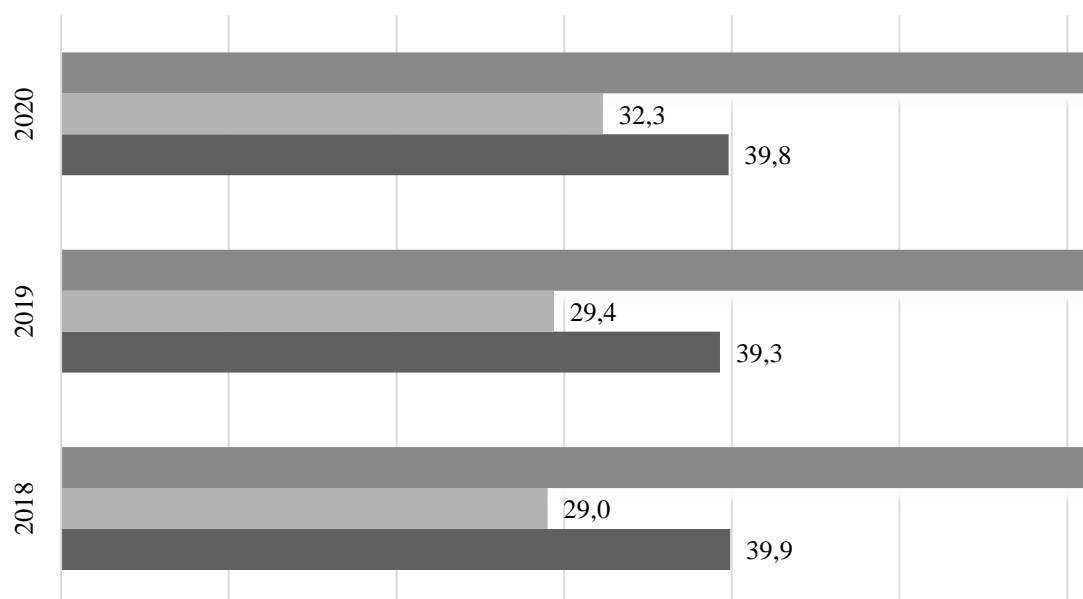

Довідка: складено авторами на підставі [22]

Рис. 4. Послуги хмарних обчислень для бізнесу у 2021, % з тих підприємств, що купують послуги хмарних обчислень

В Україні у 2021 році частка кількості суб'єктів господарювання, що купують послуги хмарних обчислень у загальній кількості підприємств становить 10,2 %, що на 0,4 % більше ніж в 2018 році.

На рисунку 5 зображена організація розрахунків на підприємствах в електронній формі та паперовому вигляді.

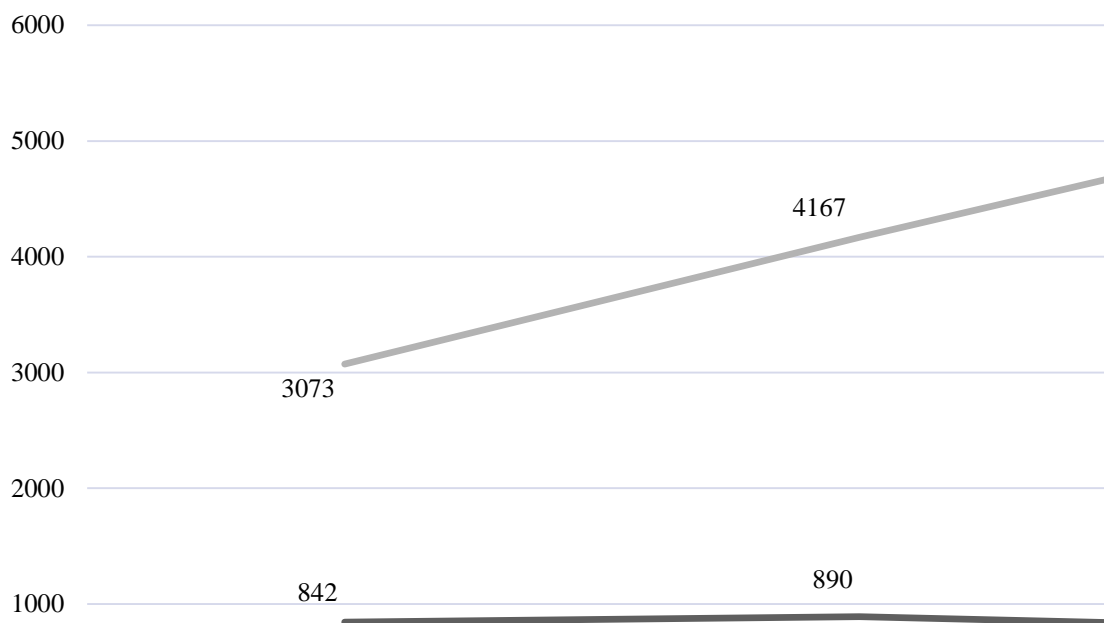
Довідка: складено авторами на підставі [22]

Рис. 5. Організація розрахунків на підприємствах в електронній формі та паперовому вигляді, %

Відповідно до статистичних даних частка кількості підприємств, що надсилали рахунки-фактури в паперовому вигляді в 2018 році складає 78 %, в 2019 р. – 78,1 %, а в 2020 році зменшилася 74,4 %. Високий рівень розрахунків на підприємствах у паперовому вигляді свідчить про неналежне забезпечення електронного документообороту та відсутність автоматизованих систем обробки цифрових даних. Розрахунки в електронній формі у стандартній структурі, придатній для автоматизованої обробки в 2020 році становлять 39,8 %, що свідчить про забезпечення підприємств автоматизованими системами, головним призначенням яких є оптимізація взаємодії бізнесу з потенційними та існуючими клієнтами відповідно до систем «B2B» та «B2C».

Таким чином, організація розрахунків на підприємствах створює необхідність переходу на надсилання рахунків фактур у електронній формі, придатній для автоматизованої обробки.

Важливим фактором у визначенні рівня цифровізації бізнесу в цілому є використання сучасних фінансових інструментів. Зокрема, важливим показником цифровізації є готовність українців здійснювати безготівкові операції. Кількість операцій, що здійснена за допомогою платіжних карт у 2018–2020 рр. зображена на рисунку 6.

Довідка: складено авторами на підставі [20]

Рис. 6. Кількість операцій з платіжними картками у 2018–2020 рр. млн шт.

Обсяг безготівкових операцій з використанням платіжних карток в 2018 році становить 45,1 %. Зростання зазначених операцій пов'язане з популяризацією фінансових інструментів та підвищення попиту безготівкових операцій на українському ринку. Кількість безготівкових операцій із використанням платіжних карток у 2020 році, у порівнянні з 2019 роком, зросла на 25,1 % до 5 211,2 млн шт. (86,9 % від загальної кількості). Протягом 2020 року спостерігається позитивна динаміка кількості операцій з платіжними картками, а кількість операцій з отриманням готівки через використання платіжних карток знизилася на 11,7 % [27].

Значний вплив на зростання показників користування платіжними картками зумовлений пандемією. Зокрема, в 2020 році користуються попитом безконтактні картки, а також NFC-пристрої для здійснення безконтактних платежів через високий рівень безпеки, швидкість та зручність. Важливими факторами впливу на зростання кількості безготівкових операцій також є: удосконалення фінансовими установами наявних вебсайтів і додатків та їх функціональних параметрів; інтеграція платіжних систем в інтернет-магазини та маркетплейси.

Основними шляхами удосконалення цифрової трансформації бізнесу є:

- 1) створення сайту-візитки (дуже критично для галузей з високим значенням наявності веб-сайту);
- 2) забезпечення всіх працівників доступом до мережі Інтернет;
- 3) розширення функціональності сайту (відповідно до тенденцій на ринку);
- 4) оцінка доцільності придбання послуги хмарних обчислень (відповідно до специфіки бізнесу);
- 5) розширення можливостей для розрахунків смартфонами й інші NFC-пристроями при здійсненні безконтактних платежів;

б) перехід на надсилання рахунків фактур у електронній формі, придбаній для автоматизованої обробки (залежно від клієнтської бази).

Актуальним залишається питання готовності бізнесу до випуску е-гривні від Національного банку України, що вже мало практичне втілення в пілотному проєкті в 2018 році. Відповідно до проведеного експертного опитування [23], до варіантів використання е-гривні може бути віднесено роздрібні безготівкові платежі (перекази між фізичними особами, операції електронної комерції), а також для транскордонні платежі (перекази між фізичними особами). Таким чином, вітчизняному бізнесу варто вивчати ситуацію з введенням електронним грошей, готуватися до можливих варіантів використання нового обладнання на підприємстві та здійснити безперерйне забезпечення фіксованого доступу до Інтернет.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Конкурентний рівень українського бізнесу все більше взаємозалежний від рівня цифрової трансформації фінансово-економічної діяльності. Аналіз та оцінка статистичних даних показує низький рівень діджиталізації українських підприємств. Позитивний результат від впровадження запропонованих заходів дозволить бізнесу вийти на якісно новий рівень в сфері обслуговування клієнтів та збільшити показники фінансово-економічної діяльності за допомогою впровадження ефективних бізнес-інструментів. Крім того, вважаємо необхідним врахувати ризики від процесів діджиталізації на вітчизняних підприємствах відповідно до їх обраної ідентифікації, які пов'язані з фіксованим доступом до Інтернету, зі стабільним доступом до серверів нами, з вивченням нового програмного та технічного забезпечення, з автоматизацією робочого процесу, з недосконалістю програмного та технічного забезпечення.

Список використаної літератури:

1. Cámara N. DiGiX: The Digitization Index / N.Cámara, D.Tuesta // Working Paper. – 2017. – Vol. 17 [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.researchgate.net/publication/336210279DiGiX>.
2. When Does Advice Impact Startup Performance? // A.Chatterji, S.Delecourt, S.Hasan, R.Koning // Strategic Management Journal. – 2019 – Vol. 40. – P. 331–356. DOI: 10.1002/smj.2987.
3. E-Government Development Index / The United Nations E-Government Development Database : official web-site [Electronic resource]. – Access mode : <https://publicadministration>.
4. World Talent Ranking / IMD. – 2021. – P. 101 [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.imd.org/7YWQEii1/rEcRp9yn/SFRWenBH/>.
5. Nambisan S. Digital entrepreneurship: Toward a digital technology perspective of entrepreneurship / S.Nambisan // Theory Pract. – Entrep. – 2017. – Vol. 41. – P. 1029–1055. DOI: 10.1111/etap.12254.
6. Evolution of Collaborative Networks Supporting Startup Sustainability: Evidences from Digital Firms / R.Passaro, I.Quinto, P.Rippa, A.Thomas // Sustainability. – 2020. – Vol. 12. – P. 9437. DOI: 10.3390/su12229437.
7. Rippa P. Digital academic entrepreneurship: The potential of digital technologies on academic entrepreneurship / P.Rippa, G.Secundo // Technological Forecasting and Social Change. – 2019. – Vol. 146. – P. 900–911. DOI: 10.1016/j.techfore.2018.07.013.
8. Maximizing the Impact of Digitization / K.Sabbagh, B.El-Darwiche, R.Friedrich, M.Singh // Strategy&Formerly Booz&Company. – 2012 [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.strategyand.pwc.com/ml/en/reports/maximizing-the-impact-of-digitization.pdf>.
9. StatCounter Global Stat [Electronic resource]. – Access mode : <https://gs.statcounter.com/un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-EGovernment-Development-Index>.
10. Wen-Hsiang L. Constructing business incubation service capabilities for tenants at post-entrepreneurial phase / L.Wen-Hsiang, C.C. Lin // J.Bus. Res. – 2015. – Vol. 68. – P. 2285–2289. DOI: 10.1016/j.jbusres.2015.06.012.
11. Баглай Р.О. Хмарні обчислення в діяльності банківських установ / Р.О. Баглай // Системи обробки інформації. – 2017. – Вип. 5 (151). – С. 76–81 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cutt.ly/fSXqMG8>.
12. Варламова М.Л. Основні тенденції діджиталізації у глобальному вимірі / М.Л. Варламова, Ю.О. Дем'янова // Галицький економічний вісник. – 2020. – Вип. 63 (2). – С. 251–260 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cutt.ly/gSXwCNB>.
13. Вишневський О.С. Вплив цифровізації на промисловість: проблеми визначення в країнах ЄС / О.С. Вишневський // Економіка промисловості. – 2020. – Вип. 1 (89). – С. 31–44 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/167836/2-Vyshnevskiy.pdf>.
14. Гужва В.М. Цифрова трансформація університетів / В.М. Гужва // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. – 2019. – Вип. 21. – С. 597–604 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/21_2019/92.pdf.
15. Карчева Г.Т. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки / Г.Т. Карчева // Фінансовий простір. – 2017. – Вип. 3 (27). – С. 13–21 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/view/523/521>.
16. Краус Н.М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку / Н.М. Краус, О.П. Голобородько, К.М. Краус // Ефективна економіка. – 2018. – Вип. 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6047>.
17. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку : монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський // НАН України, Інститут економіки промисловості. – Київ, 2018. – 252 с.

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://iie.org.ua/wpcontent/uploads/monografii/2017/Lyashenko_Vishnevsky_2018.pdf.
18. Маркетинг у цифровому середовищі : підручник / Н.С. Летуновська, Л.М. Хоменко, О.В. Люльов та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 259 с.
 19. Мачуга Р. Сучасний стан використання хмарних обчислень на підприємствах в Україні, Польщі і інших країнах ЄС / Р.Мачуга // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2018. – Вип. 2 (19). – С. 37–49 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cutt.ly/DSXffVG>.
 20. Speedtest.net : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.speedtest.net/>.
 21. Worldwide broadband speed league : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.cable.co.uk/broadband/speed/worldwide-speed-league/#map>.
 22. Державна служба статистики України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
 23. НБУ : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/>.
 24. Річний звіт НБУ за 2020 рік / Національний банк України : вебсайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2020.pdf?v=4.
 25. Руденко М.В. Цифровізація економіки: нові можливості та перспективи / М.В. Руденко // Економіка та держава. – 2018. – Вип. 11. – С. 61–65 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/13.pdf.
 26. Соколова Г.Б. Деякі аспекти розвитку цифрової економіки в Україні / Г.Б. Соколова // Економічний вісник Донбасу. – 2018. – Вип. 1 (51). – С. 92–96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://cutt.ly/R SXdkXo>.

References:

1. Cámara, N. and Tuesta, D. (2017), «DiGiX: The Digitization Index», *Working Paper*, Vol. 17, [Online], available at: https://www.bbvaesearch.com/wpcontent/uploads/2017/02/WP_17-03_DiGiX_methodology.pdf
2. Chatterji, A., Delecourt, S., Hasan, S. and Koning, R. (2019), «When Does Advice Impact Startup Performance?», *Strategic Management Journal*, Issue 40, pp. 331–356, doi: 10.1002/smj.2987.
3. E-Government Development Index (2022), *The United Nations E-Government Development Database*, official web-site, [Online], available at: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-EGovernment-Development-Index>
4. IMD (2021), *World Talent Ranking*, pp. 101, [Online], available at: <https://www.imd.org/7YWQEii1/rEcRp9yn/SFRWenBH/>
5. Nambisan, S. (2017), «Digital entrepreneurship: Toward a digital technology perspective of entrepreneurship», *Theory Pract. Entrep*, Vol. 41, pp. 1029–1055, doi: 10.1111/etap.12254.
6. Passaro, R., Quinto, I., Rippa, P. and Thomas, A. (2020), «Evolution of Collaborative Networks Supporting Startup Sustainability: Evidences from Digital Firms», *Sustainability*, Vol. 12, pp. 9437, doi: 10.3390/su12229437.
7. Rippa, P. and Secundo, G. (2019), «Digital academic entrepreneurship: The potential of digital technologies on academic entrepreneurship», *Technological Forecasting and Social Change*, Vol. 146, pp. 900–911, doi: 10.1016/j.techfore.2018.07.013.
8. Sabbagh, K., El-Darwiche, B., Friedrich, R. and Singh, M. (2012), «Maximizing the Impact of Digitization», *Strategy&Formerly Booz&Company*, [Online], available at: <https://www.strategyand.pwc.com/ml/en/reports/maximizing-the-impact-of-digitization.pdf>
9. Stat Counter Global Stat, [Online], available at: <https://gs.statcounter.com/un.org/egovkb/en-us/About/Overview/-EGovernment-Development-Index>
10. Wen-Hsiang, L. and Lin, C.C. (2015), «Constructing business incubation service capabilities for tenants at post-entrepreneurial phase», *J. Bus. Res.*, Vol. 68, pp. 2285–2289, doi: 10.1016/j.jbusres.2015.06.012.
11. Baglaj, R.O. (2017), «Hmarni obchyslennja v dijital'nosti bankiv'skyh ustanov», *Systemy obrobky informacii'*, Issue 5 (151), pp. 76–81, [Online], available at: <https://cutt.ly/fSXqMG8>
12. Varlamova, M.L. and Dem'janova, Ju.O. (2020), «Osnovni tendencii' didzhytalizacii' u global'nomu vymiri», *Galyc'kyj ekonomichnyj visnyk*, Issue 63 (2), pp. 251–260, [Online], available at: <https://cutt.ly/gSXwCNB>
13. Vyshnevskij, O.S. (2020), «Vplyv cyfrovizacii' na promyslovist': problemy vyznachennja v krajinah JeS», *Ekonomika promyslovosti*, Issue 1 (89), pp. 31–44, [Online], available at: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/167836/2-Vyshnevskiy.pdf>
14. Guzhva, V.M. (2019), «Cyfrova transformacija universytetiv», *Shidna Jevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnja*, Issue 21, pp. 597–604, [Online], available at: http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/21_2019/92.pdf
15. Karcheva, G.T. (2017), «Cyfrova ekonomika ta ii' vplyv na rozvytok nacional'noi' ta mizhnarodnoi' ekonomiky», *Finansovyj prostir*, Issue 3 (27), pp. 13–21, [Online], available at: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/view/523/521>
16. Kraus, N.M., Goloborod'ko, O.P. and Kraus, K.M. (2018), «Cyfrova ekonomika: trendy ta perspektyvy avangardnogo harakteru rozvytku», *Efektivna ekonomika*, Issue 1, [Online], available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6047>
17. Ljashenko, V.I. and Vyshnevskij, O.S. (2018), *Cyfrova modernizacija ekonomiky Ukrai'ny jak mozhlyvist' prognyvnoho rozvytku*, monografija, NAN Ukrai'ny, Instytut ekonomiky promyslovosti, Kyi'v, 252 p., [Online], available at: https://iie.org.ua/wpcontent/uploads/monografii/2017/Lyashenko_Vishnevsky_2018.pdf
18. Letunov'ska, N.Je., Homenko, L.M., Ljul'ov, O.V. et al. (2021), *Marketynng u cyfrovomu seredovyshhi*, pidruchnyk, Sums'kyj derzhavnyj universytet, Sumy, 259 p.

19. Machuga, R. (2018), «Suchasnyj stan vykorystannja hmarnyh obchyslen' na pidpryjemstvah v Ukraini, Pol'shhi i inshyh kraïnah JeS», *Social'no-ekonomichni problemy i derzhava*, Issue 2 (19), pp. 37–49, [Online], available at: <https://cutt.ly/DSXffVVG>
20. «Speedtest.net», oficijnyj sajt, [Online], available at: <https://www.speedtest.net/>
21. «Worldwide broadband speed league», oficijnyj sajt, [Online], available at: <https://www.cable.co.uk/broadband/speed/worldwide-speed-league/#map>
22. «Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy», oficijnyj sajt, [Online], available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
23. «NBU», oficijnyj sajt, [Online], available at: <https://bank.gov.ua/>
24. Nacional'nyj bank Ukrainy (2021), «Richnyj zvit NBU za 2020 rik», veb-sajt, [Online], available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/annual_report_2020.pdf?v=4
25. Rudenko, M.V. (2018), «Cyfrovizacija ekonomiky: novi mozhlyvosti ta perspektyvy», *Ekonomika ta derzhava*, Issue 11, pp. 61–65, [Online], available at: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/13.pdf
26. Sokolova, G.B. (2018), «Dejaki aspekty rozvytku cyfrovoi ekonomiky v Ukraini», *Ekonomichnyj visnyk Donbasu*, Issue 1 (51), pp. 92–96, [Online], available at: <https://cutt.ly/R SXdkXo>

Полчанов Андрій Юрійович – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів і кредиту, Державний університет «Житомирська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0001-6019-9275>

Наукові інтереси:

- фінансові аспекти постконфліктного відновлення;
- корпоративні фінанси;
- IT-бізнес.

Городиський Микола Петрович – кандидат економічних наук, доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку, Державний університет «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-9433-1454>

Наукові інтереси:

- інформаційні системи в управлінні;
- електронний документообіг.

Дячек Світлана Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і кредиту Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0003-2061-9938>

Наукові інтереси:

- проблеми теорії та практики фінансового менеджменту і фінансової безпеки.
- E-mail: djacheksvetlana@ukr.net.

Литвинчук Ірина Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів і кредиту, Державний університет «Житомирська політехніка»

<http://orcid.org/0000-0003-3316-4952>

Наукові інтереси:

- перспективи розвитку банківського менеджменту, бюджетного менеджменту та податкового менеджменту

E-mail: litvin4ykrina@ukr.net

Виговська Олена Анатоліївна, доктор філософії, асистент кафедри національної безпеки, публічного управління та адміністрування, Державний університет «Житомирська політехніка»

<https://orcid.org/0000-0002-7905-0494>

Наукові інтереси:

- фінансове забезпечення підприємств громадського транспорту;
- цифровізація документообороту та електронний офіс;
- фінанси

E-mail: alenvygovska@gmail.com

Polchanov A.Yu., Horodyskyi M.P., Diachek S.M., Lytvynchuk I.V., Vyhovska O.A.

Trends in digitalization of financial and economic activities of companies in Ukraine

Introduction. The article examines the issue of the digital transformation of Ukrainian businesses. Despite the existing developed sector of information technology, domestic companies have a low level of digitalization of their activity. The methodological basis of the study were general and special research methods, including methods of theoretical generalization, analysis, synthesis, comparison and others. The information base of the study was the data of the State Statistics Service of Ukraine, National Bank of Ukraine, research of international organizations, scientific papers and other open sources.

Purpose. The purpose of the article is the identification of trends in the digitalization of financial and economic activities of companies in Ukraine and the development of recommendations for improving the implementation of information technology.

Results. The problem of poor access of domestic enterprises to the Internet has been identified. The largest share of companies that have websites was in the field of information technology (57,1% of all companies in the industry in 2021). The volume of sold products (goods, services) received from e-commerce in Ukraine is projected to increase to UAH 736,97 billion in 2023. The tendency to increase the share of enterprises that use cloud computing services (like using software for accounting and finance, file storage, database hosting) has been determined.

Conclusions. The paper develops the main ways to improve the digital transformation of Ukrainian business: 1) creation of business site (very critical for industries with a high value of having a website); 2) providing all employees with access to the Internet; 3) improving the functionality of the website (following market trends); 4) assessment of the feasibility of purchasing a cloud computing service depends on business's specific; 5) providing the opportunity for payments by smartphones and other NFC devices when making contactless payments; 6) transition to sending invoices in electronic form purchased for automated processing (depending on the customer base)

Keywords: digitalization; economies; e-commerce; information technology; finances; digitization.

Стаття надійшла до редакції: 18.02.2022.